

ДО
Г-ЖА ЦЕЦКА ЦАЧЕВА
МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

ОТ ПРОФ. Д-Р НИКОЛАЙ ПРОДАНОВ - ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР НА
ПРАВОСЪДИЕТО

Относно: Изготвен проект на Наредба за условията и реда за организиране и осъществяване охраната на съдии, прокурори и следователи

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО МИНИСТЪР,

Във връзка с приетите изменения и допълнения в чл. 391, ал. 3, т. 3 от Закона за съдебната власт (ДВ, бр. 62 от 2016 г.), беше сформирана междуведомствена работна група, с участието на представители определени от Висшия съдебен съвет, Главна дирекция „Охрана“ и дирекция „Съвет по законодателство“, която изготви проект на Наредба за условията и реда за организиране и осъществяване охраната на съдии, прокурори и следователи.

С предложението проект на наредба се цели, в случай на заплаха, да се осигурят необходимите мерки за сигурност при охраната на магистрати, като се отчитат добрите европейски практики. Върховният закон на всяка европейска държава възлага функциите по налагане и утвърждаване върховенството на закона на органите на съдебна власт. Поради изключителните правомощия, които магистратите имат във връзка с правораздаването и контрола за законност, посегателството срещу тях е не само посегателство срещу личността, но и пряко посегателство срещу върховенството на закона.

Необходимостта от регламентиране на ефективни гаранции за независимостта на съдебната власт, точното и еднакво прилагане на закона и за необезпокояваната работа на магистратите, когато има заплаха във връзка с изпълнение на служебните им задължения, мотивира създаването на правна рамка относно тяхната охрана. С проекта се дефинира ясно кръгът на лицата, които могат да бъдат обект на охрана. Предлага се освен охрана на съдиите, прокурорите и следователите, такава да може да бъде осигурена и на лица, пряко свързани с тях, като възходящи и низходящи до първа степен, съпруг или лица, с които се намират във фактическо съжителство или лица, с които живеят в едно домакинство. Практиката показва, че често, за да се въздейства върху магистрат, се отправя заплаха именно към тези лица, с които той е в особено близки отношения. Охраната на такива лица ще се осъществява само, ако е възникнала заплаха във връзка с изпълнение на служебните задължения на съответния магистрат.

Проектът има за цел и подобряване на взаимодействието между екипа за охрана и охраняваните лица, като се предвижда изпълнението на поетите задължения за охрана и необходимото съдействие на охраняваното лице да се оформят в споразумение. За регламентиране съдържанието на споразумението се създава приложение № 3 към чл. 5, ал. 1.

Заплаха към съдия, прокурор или следовател може да бъде възприета лично, от други лица или органи на държавната и местната власт. Регламентира се задължение за административния ръководител, след получаване на сигнала за заплаха, да информира за него магистрата, за когото се отнася този сигнал. Предвижда се и срок до 24 часа за изготвяне и представяне на предложение за охрана до министъра на правосъдието, каквото задължение досега не беше предвидено при тази хипотеза. Това създаваше възможност реално процедурата по поемане на охраната да започне без знанието на съответния магистрат. Това положение се избягва, като се предвижда попълването на

декларация приложение № 1 към чл. 4, ал. 3 от застрашеното лице, че е запознато със сигнала за заплаха и изразява съгласие да му бъде осигурена охрана. Към момента единствен инициатор на процедурата по поемане на охрана е административният ръководител. За да не бъде поставен в неблагоприятно положение застрашеният магистрат, предвижда се възможност при неотложни случаи да му се осигури незабавна охрана. Така, алтернативно, процедурата ще може да бъде иницирана и пряко от застрашеното лице.

На следващо място се предвижда застрашеното лице по свое усмотрение да може да откаже охраната, като декларира своя отказ. Предложението е продиктувано от факта, че липсата на съдействие от охраняваното лице прави охраната неефективна. В случай че магистратът е декларирал несъгласие да използва процедурата по осигуряване на охрана, министърът на правосъдието не възлага предоставянето на охрана. Тук следва да се отбележи, че работата по разкриване на лицето, отпредило заплахата, продължава и се извършва от компетентните органи независимо от това дали е била осигурена охрана, тъй като това деяние е престъпление съгласно българското законодателство.

Въвежда се съгласуване на предлагания вид на охрана, поставянето и снемането на техническите средства и план за охрана с охранявания магистрат, запознаването му с постъпилата информация по заплахата и степента на застрашеност. Тези разпоредби целят допълнителни гаранции за личната неприкосновеност на застрашеното лице. Степента на застрашеност ще се преценява въз основа на оценка на заплахата, която ще се изготвя съгласно методика за оценка на заплахата и характеристика на риска по приложение № 2 към чл. 4, ал. 6.

В случай че охраняваното лице не изпълнява поетите със споразумението задължения, се предвижда възможност охраната да бъде прекратена след извършване на проверка на обстоятелствата от главния директор на ГД „Охрана”, включително изслушване на охраняваното лице и извършване на преценка за изготвяне на предложение за прекратяване на охраната.

Предвижда се със заповед на министъра на правосъдието да се създаде Съвет за охрана на застрашени съдии, прокурори и следователи, с цел по – голяма оперативност за вземането на решения относно степента на застрашеност на магистрата, осигуряването на охраната или отказът от такава, вида и мерките за охрана на застрашеното лице.

Проектът на Наредба за условията и реда за организиране и осъществяване на охраната на съдии, прокурори и следователи, предварително е съгласуван с Протокол № 3 от заседание на Пленума на Висшия съдебен съвет, проведено на 07.02.2019 г., в съответствие с чл. 391, ал. 3, т. 3 от Закона за съдебната власт.

Предлагам, в съответствие с изискванията на чл. 26, ал. 3 от Закона за нормативните актове, проектът на Наредба за условията и реда за организиране и осъществяване на охраната на съдии, прокурори и следователи да бъде публикуван на интернет страницата на Министерството на правосъдието и на Портала за обществени консултации, като на заинтересованите лица се предостави 30-дневен срок за предложения и становища по проекта.

Приложение: Проект на Наредба за условията и реда за организиране и осъществяване на охраната на съдии, прокурори и следователи.

С уважение,
ПРОФ. Д-Р НИКОЛАЙ ПРОДАНОВ
Заместник-министър на правосъдието